

KONTEXTY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ I / ČESKÉ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 1945–1969

Předmět poskytuje důkladný přehled českého výtvarného umění od roku 1945 do konce 60. let. Umělecké projevy vysvětluje v hlubších souvislostech ideových vlivů daného kulturního prostředí. Důraz je kladen na interpretaci děl. Průběžně jsou sledovány i kontexty s evropským uměním a reflektovány nejnovější interpretace/poznatky k danému tématu. Samozřejmou součástí náplně předmětu jsou návštěvy stálých expozic veřejných institucí, výstav a přednášky umělců/odborníků.

TÉMATA

- reflexe války;
- Skupina 42, Skupina Ra;
- tendence ke znakovosti, primitivismus;
- surrealismus, existencialismus, explozionalismus;
- modernismus, socialistický realismus;
- zakládání uměleckých skupin v 2. pol. 50. let (Máj 57, UB 12, Trasa);
- československý pavilon na Světové výstavě Expo 58;
- informel;
- lettristické tendence, vizuální a konkrétní poezie;
- umění akce, happening;
- neokonstruktivistické tendence; nová citlivost;
- nová figurace;
- specifika české kultury 70. a 80. let, pojem „zakázané umění“;
- Jindřich Chaloupecký.

VÝSTUPY

Student je schopen vysvětlit specifika českého uměleckého prostředí daného období ve srovnání s aktuálními evropskými projevy. Dovede charakterizovat umělecký vývoj zásadních osobností českého výtvarného umění sledovaného období. Zvládá interpretaci díla vzhledem k širší obeznamení se společenským a kulturním prostředím obecně, také vzhledem ke znalostem nabytým návštěvami stálých expozic veřejných institucí a tematicky souvisejících výstav.

ZPŮSOB ZAKONČENÍ / PODMÍNKY SPLNĚNÍ ZK–Z:

- ZÁPOČET / ZKOUŠKA – tzv. POZNÁVAČKA 10 děl (z prezentací k přednáškám);
- ZÁPOČET / ZKOUŠKA – PŘEČTENÍ 2 KNIH (viz základní a doporučená/rozšiřující literatura);
- ZKOUŠKA – ÚSTNÍ POHOVOR (2 nebo 3 OBECNÁ TÉMATA; viz přednášky).

LITERATURA ZÁKLADNÍ

- KLIMEŠOVÁ, Marie (ed.), *Roky ve dnech. České umění 1945–1957*, Řevnice: Arbor vitae, 2010. ISBN 978-80-87164-35-8
- ŠVÁCHA, Rostislav – PLATOVSKÁ, Marie (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění*, díl V, 1939–1958, Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1390-3
- ŠVÁCHA, Rostislav – PLATOVSKÁ, Marie (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1, 1958–2000, Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1487-X

LITERATURA DOPORUČENÁ

- ALAN, Josef (ed.), *Alternativní kultura. Příběh české společnosti 1945–1989*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 80-7106-449-1
- HAVRÁNEK, Vít (ed.), *Akce, slovo, pohyb, prostor. Experimenty v umění šedesátých let* (katalog výstavy), Praha, Galerie hlavního města Prahy 1999. ISBN 80-7010-074-5
- HIRŠAL, Josef – GRÖGEROVÁ, Bohumila, *Let let*, Praha: Torst, 2007. ISBN 978-80-7215-311-4
- CHALUPECKÝ, Jindřich, *Na hranicích umění*, Praha: Prostor, 1990. ISBN 80-85190-06-0
- CHALUPECKÝ, Jindřich, *Nové umění v Čechách*, Jinočany: H & H, 1994. ISBN 80-58787-81-4
- JUDLOVÁ (KLIMEŠOVÁ), Marie (ed.), *Ohniska znovuzrození. České umění 1956–1963* (katalog výstavy), Praha: Galerie hlavního města Prahy, 1994. ISBN 80-7010-029-X
- KRAMEROVÁ, Daniela – SKÁLOVÁ, Vanda (eds.), *Bruselský sen*, Praha: Arbor vitae, 2008. ISBN 978-80-87164-03-7
- MEDEK, Mikuláš, *Texty*, ed. Hartmann, Antonín – Mráz, Bohumír, Praha: Torst, 1995. ISBN 80-85639-56-4

- NEŠLEHOVÁ, Mahulena, *Poselství jiného výrazu. Pojetí „informelu“ v českém umění 50. a první poloviny 60. let*, Praha: BASE – ARTetFACT, 1997. ISBN 80-902481-0-1
- PETROVÁ, Eva, *Trasa*, Litoměřice: Severočeská galerie, 1991. ISBN 80-85090-09-0
- PETROVÁ, Eva, *Nová figurace* (katalog výstavy), Litoměřice: Galerie výtvarného umění; Praha: OSWALD, 1993. ISBN 85-85090-16-3
- Poesie racionality. Konstruktivní tendence v českém výtvarném umění šedesátých let* (katalog výstavy), Praha: České muzeum výtvarných umění, 1993. ISBN 80-7056-019-3
- PRAVDOVÁ, Anna, *Jan Křížek (1919–1985). „Mně z toho nesmí zmizet člověk“*, Praha: Národní galerie, 2012. ISBN 978-80-7035-504-6
- ROUSOVÁ, Hana (ed.), *Konec avantgardy? Od mnichovské dohody ke komunistickému převratu*, Řevnice: Arbor vitae, 2011.
- PRIMUS, Zdenek, *Umění je abstrakce. Česká vizuální kultura 60. let*, Praha: Kant – Arbor vitae, 2003. ISBN 80-86217-30-2
- PRIMUSOVÁ, Adriana – KLIMEŠOVÁ, Marie, *Skupina Máj 57. Úsilí o uměleckou svobodu na přelomu 50. a 60. let*, Praha: Art D – Grafický ateliér Černý, Správa Pražského hradu, 2007. ISBN 978-80-903876-1-4
- POSPISZYL, Tomáš, *Srovnávací studie*, Praha: Agite/Fra, 2005. ISBN 80-86603-27-X
- SLAVICKÁ, Milena – ŠETLÍK, Jiří, *UB 12. Studie, rozhovory, dokumenty*, Praha: Gallery – Gema Art, 2006. ISBN 80-86990-07-9
- ŠEVČÍK, Jiří – MORGANOVÁ, Pavlína – DUŠKOVÁ, Dagmar (eds.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické texty, dokumenty*, Praha: Academia, 2001. ISBN 80-200-0930-2
- Umění zrychleného času. Česká výtvarná scéna 1958–1968* (katalog výstavy), Praha: České muzeum výtvarných umění; Cheb: Státní galerie výtvarného umění, 1999. ISBN 80-7056-068-1